

Zadeva C-153/08

Komisija Evropskih skupnosti

proti

Kraljevini Španiji

„Neizpolnitev obveznosti države – Svoboda opravljanja storitev – ?len 49 ES in ?len 36 Sporazuma EGP – Neposredno obdav?enje – Dohodnina – Dav?na oprostitev, omejena na dobitke od loterij in iger na sre?o, ki jih organizirajo nekatere nacionalne organizacije in subjekti“

Povzetek sodbe

Svoboda opravljanja storitev – Omejitve – Dav?na zakonodaja

(?lena 46(1) ES in 49 ES; Sporazum EGP, ?len 36)

Država ?lanica, ki v veljavi obdrži dav?no zakonodajo, v skladu s katero so davka oproš?eni dobitki od loterij, iger in stav, ki jih v tej državi ?lanici organizirajo javne organizacije in subjekti s sedežem v tej državi ?lanici, ki izvajajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti, ne da bi ta oprostitev veljala za dobitke od loterij, iger in stav, ki jih organizirajo organizacije in subjekti s sedežem v drugi državi ?lanici Unije ali Evropskega gospodarskega prostora (EGS), ki izvajajo enake dejavnosti, ni izpolnila obveznosti iz ?lena 49 ES in ?lena 36 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru

Javne organizacije in subjekti s sedežem v drugih državah ?lanicah kot v zadevni državi ?lanici, ki opravljajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti in sledijo enakim ciljem kot organizacije in subjekti iz zadevne države ?lanice, so namre? v primerljivem položaju kot te organizacije in subjekti.

V teh okoliš?inah je takšna dav?na oprostitev – ?e se zaradi nje ugodneje obravnavajo dobitki, ki jih razdelijo organizacije in subjekti s sedežem na nacionalnem ozemlju – diskriminatorna omejitev v škodo javnih organizacij in subjektov s sedežem v drugi državi ?lanici, ki opravljajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti in sledijo enakim ciljem kot organizacije in subjekti prve države ?lanice.

Zato je zadevna omejitev v tem primeru lahko utemeljena le pod pogojem, da cilji, ki jim sledi nacionalni zakonodajalec, izhajajo iz razlogov javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja v smislu ?lena 46(1) ES, in mora biti skladna z načelom sorazmernosti.

Ni upravi?ena s ciljem prepre?evanja pranja denarja in boja proti dav?nim goljufijam, ?e organi države ?lanice ne morejo na splošno in brez razlikovanja upravi?eno domnevati, da organizacije in subjekti s sedežem v drugi državi opravljajo kriminalne dejavnosti. Poleg tega je dejstvo, da so te organizacije in subjekti na splošno izklju?eni iz upravi?enosti do dav?ne oprostitve, o?itno nesorazmerno, saj gre dlje od tega, kar je nujno za boj proti kriminalu. Glede boja proti zasvojenosti z igrami, ?eprav se ne more izklju?iti, da bi se za ta cilj štelo, da izhaja iz pojma varstva javnega zdravja, bi lahko dav?na oprostitev dobitkov vendarle spodbudila potrošnike k igranju loterij, iger na sre?o in stav, za katere velja ta ugodnost, in zato ni primerna za dosledno zagotavljanje uresni?itve domnevno zelenega cilja. Pri financiranju infrastrukture in projektov za

javno korist z dohodki organizacij in subjektov, za katerih igre velja zadevna oprostitve, pa gre za ekonomske razloge, ki prav tako ne spadajo med razloge iz člena 46 ES, ki bi lahko utemeljevali omejitve svobode opravljanja storitev, ki je zagotovljena s Pogodbo. Enako velja za varstvo družbenega reda in varstvo potrošnikov, ki pomenita nujna razloga v splošnem interesu nasprotju, in torej ne moreta upravičiti diskriminatornih omejitev.

Iz tega izhaja, da zadevna diskriminacija ni utemeljena v smislu člena 46(1) ES.

Kolikor imajo določbe člena 36 Sporazuma EGP enak pravni pomen, kot ga imajo v bistvu enake določbe člena 49 ES, je mogoče zgornje ugotovitve *mutatis mutandis* prenesti na navedeni člen.

(Glej točke 33, 34, od 38 do 41, 43, 45, od 47 do 49 in izrek.)

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 6. oktobra 2009(*)

„Neizpolnitev obveznosti države – Svoboda opravljanja storitev – člen 49 ES in člen 36 Sporazuma EGP – Neposredno obdavčenje – Dohodnina – Davčna oprostitve, omejena na dobitke od loterij in iger na srečo, ki jih organizirajo nekatere nacionalne organizacije in subjekti“

V zadevi C-153/08,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 15. aprila 2008,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata R. Lyal in L. Lozano Palacios, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Kraljevini Španiji, ki jo zastopa F. Díez Moreno, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, M. Ilešič, A. Tizzano, E. Levits in J. J. Kasel (poročevalci), sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 16. julija 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodiš?u predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Španija s tem, da je v veljavi obdržala dav?no zakonodajo, s katero so obdav?eni dobitki od vseh vrst loterij, iger in stav, ki so organizirane zunaj Kraljevine Španije, medtem ko so dobitki od dolo?enih loterij, iger in stav, ki so organizirane v Kraljevini Španiji, oproš?eni dohodnine, ni izpolnila obveznosti, ki ji jih nalaga pravo Skupnosti, zlasti ?len 49 ES in ?len 36 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL 1994, L 1, str. 3, v nadaljevanju: Sporazum EGP).

Pravni okvir

Pogodba ES in Sporazum EGS

2 ?len 49, prvi odstavek, ES dolo?a:

„V okviru dolo?b, navedenih v nadaljevanju, se omejitve svobode opravljanja storitev v Skupnosti prepovejo za državljane držav ?lanic, ki imajo sedež v eni od držav Skupnosti, vendar ne v državi osebe, ki so ji storitve namenjene.“

3 ?len 36(1) Sporazuma EGS dolo?a:

„V okviru dolo?b tega sporazuma ni omejitev svobode opravljanja storitev na ozemlju pogodbenic za državljane držav ?lanic ES in držav Efte [Evropska cona proste trgovine], ki imajo sedež v eni od držav ?lanic ES ali držav Efte, vendar ne v državi osebe, ki so ji storitve namenjene.“

Nacionalna ureditev

4 ?len 7 zakona 35/2006 z dne 28. novembra 2006 o dohodnini in delni spremembi zakonov o davku od dohodkov pravnih oseb, davku od dohodkov nerezidentov in davku na premoženje (BOE št. 285 z dne 29. novembra 2006, str. 41734, v nadaljevanju: zakon o dohodnini), ki dolo?a, da so nekateri dohodki oproš?eni dohodnine, dolo?a:

„Oproš?eni so naslednji dohodki:

[...]

ñ) Dobitki od loterij in stav, ki jih organizirajo javna organizacija ‚Loterías y Apuestas del Estado‘ [javna nacionalna organizacija za loterije in stave] in organi ali subjekti avtonomnih skupnosti, in dobitki od tombol, ki jih organizira španski Rde?i križ, ter vrste iger, ki jih odobri Organización Nacional de Ciegos Españoles [nacionalna organizacija slepih Španije].

[...]

5 Ob upoštevanju drugih dolo?b zakona o dohodnini, zlasti ?lenov 33.1, 45 in 63(1), se dobitki od loterij, iger in stav, ki jih organizirajo druge nacionalne ali tuje organizacije, vklju?no s tistimi, ki imajo sedež v drugih državah ?lanicah Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora, vklju?ijo v dav?no osnovo in so obdav?eni po progresivni dav?ni stopnji za dohodnino.

Predhodni postopek

6 Komisija je s pisnim opominom z dne 4. aprila 2006 obvestila Kraljevino Španijo, da po njenem mnenju davčno obravnavanje, ki ga določa španska ureditev, dobitkov od loterij, iger in stav, ki so organizirane zunaj te države članice, ni skladno s členom 49 ES in členom 36 Sporazuma EGP, ker so ti dobitki podvrženi dohodnini, medtem ko so dobitki iz doloženih španskih loterij in iger oproščeni dohodnine, in navedeno državo pozvala, naj ji v zvezi s tem posreduje svoje pripombe.

7 Kraljevina Španija je v odgovoru trdila, da se zadevna oprostitve uporablja le v nekaterih primerih in je povezana s posebnimi lastnostmi organizatorjev. Tako naj ne bilo nikakršne diskriminacije, ker so organizatorji loterij s sedežem v Španiji na splošno v enakem položaju kot tisti, ki nimajo sedeža v tej državi članici. Kraljevina Španija je v utemeljitev zadevne oprostitve navedla boj proti škodljivim učinkom te vrste dejavnosti in široko diskrecijsko pravico držav članic pri zakonskem urejanju te vrste iger.

8 Komisija je 15. decembra 2006 izdala obrazloženo mnenje, v katerem je Kraljevino Španijo pozvala, naj v dveh mesecih od njegovega prejema sprejme ukrepe, potrebne za usklajitev s tem mnenjem.

9 Španska vlada je z dopisom z dne 22. februarja 2007 Komisijo obvestila, da vztraja pri svojem stališču. Zakon o dohodnini naj ne bi vseboval nobene diskriminacije na podlagi državljanstva, prebivališča ali sedeža organizatorjev loterij ali iger na srečo in naj bi bil utemeljen z razlogi varstva potrošnikov in družbenega reda.

10 Ker Komisija ni bila zadovoljna z odgovorom Kraljevine Španije, se je odločila za vložitev te tožbe.

Tožba

Trditve strank

11 Komisija trdi, da je glede na sodno prakso Sodišča na področju svobode opravljanja storitev in zlasti sodbo z dne 13. novembra 2003 v zadevi Lindman (C-42/02, Recueil, str. I-13519) zakon o dohodnini diskriminatoren, ker bolj otežuje opravljanje storitev med Kraljevino Španijo in drugimi državami članicami v primerjavi s storitvami, ki se v celoti opravljajo v Španiji, in lahko odvrača osebe, ki prebivajo v Španiji, od igranja loterij, katerih organizatorji imajo sedež v drugih državah Unije ali Evropskega gospodarskega prostora. Zato naj ta zakonodaja ne bi bila skladna s členom 49 ES in členom 36 Sporazuma EGP.

12 Zadevna oprostitve naj se seveda ne bi nanašala na vse organizatorje loterij in iger na srečo s sedežem v Španiji in naj bi zajemala samo nekatere določene subjekte. Kljub temu naj bi bila ta oprostitve, ker zadeva le pravne osebe s sedežem v tej državi članici, diskriminatorna.

13 Diskrecijska pravica, ki jo imajo na voljo države članice za zakonsko urejanje te vrste dejavnosti, naj ne bi omogočala utemeljevanja oprostitve, ki jo določa zakon o dohodnini. Ta naj bi namreč, namesto da bi za dodelitev ugodnega davčnega obravnavanja zahteval določene lastnosti, omejil to oprostitve na nekatere natančno določene subjekte, čeprav naj bi dopuščal, da podobne storitve opravljajo drugi subjekti, ki niso upravičeni do tega ugodnega davčnega obravnavanja, med katerimi so subjekti iste vrste iz drugih držav članic kot Kraljevine Španije ali subjekti, ki sledijo enakim ciljem kot španske pravne osebe iz tega zakona.

14 Poleg tega naj bi bilo iz točke 25 zgoraj navedene sodbe Lindman razvidno, da mora biti poleg utemeljitvenih razlogov, na katere se lahko država članica sklicuje, predložena tudi analiza

primernosti in sorazmernosti omejevalnega ukrepa, ki ga je sprejela država. V tem primeru pa Kraljevina Španija ni predložila nobenega podatka, ki bi lahko utemeljeval sporno oprostitev.

15 Komisija poudarja, da uporaba ukrepa davčne oprostitve ni najbolj primeren način za doseganje cilja, ki mu sledi Kraljevina Španija, in sicer odvratanja od iger na srečo, saj navedena oprostitev prej spodbuja državljane k igranju teh iger.

16 V zvezi s ciljem preprečevanja pranja denarja in boja proti davčnim goljufijam Komisija zatrjuje, da ne razume, kako bi lahko zadevna davčna oprostitev prispevala k uresnitvi navedenih ciljev. Komisija nasprotno meni, da bi lahko boj proti tem ravnanjem eventualno utemeljeval odpravo zadevne oprostitve, v nobenem primeru pa ne njene ohranitve. Dodaja še, da ukrepi za preprečevanje pranja denarja že zagotavljajo visoko raven varstva, zaradi česar so ukrepi, kakršni so zadevni v tem primeru, nekoristni.

17 Komisija v zvezi s tem, da je treba v skladu s pravili, določenimi v Španiji, zagotoviti varstvo potrošnikov, meni, da ni mogoče utemeljeno trditi, da je to varstvo ogroženo, ker zadevne loterije organizirajo subjekti s sedežem v drugih državah članicah. Poleg tega, da so zadevne dejavnosti že zakonsko urejene v vseh državah članicah, naj bi namreč obstajali mehanizmi nadzora, ki lahko zagotavljajo to varstvo in so skladni s pravom Skupnosti.

18 Vsekakor naj bi bil zakon o dohodnini diskriminatoren in navedenih utemeljitev torej ne bi bilo mogoče sprejeti.

19 Kraljevina Španija izpodbija neizpolnitev obveznosti in trdi, prvič, da zadevna davčna oprostitev ni diskriminatorna omejitev. S to oprostitvijo, katere področje uporabe naj bi bilo osebno, ker je omejeno na določene javne ustanove države ali avtonomnih skupnosti, na španski Rdeči križ in na nacionalno organizacijo slepih Španije, naj bi se gotovo ustvarjalo različno obravnavanje tistih, na katere se ne nanaša. Vendar to različno obravnavanje ni niti diskriminatorno niti v nasprotju z načelom enakega obravnavanja, ker subjekti, na katere se navedena oprostitev ne nanaša, niso v enakem položaju kot tisti, ki spadajo na njeno področje uporabe.

20 Kraljevina Španija pojasnjuje, da uporaba zadevne oprostitve ne zajema vseh loterij, iger na srečo in stav, ki so organizirane v Španiji ali ki jih organizirajo subjekti s sedežem v Španiji. Tako so razen te oprostitve dobitki, razdeljeni v igrah, ki jih organizirajo rezidenti, enako obdavčeni kot dobitki, razdeljeni v igrah, ki jih organizirajo nerezidenti. Zato ni mogoče sklepati, da navedena oprostitev diskriminira ali bi lahko diskriminirala organizatorje loterij, ki nimajo sedeža v Španiji. Subjekti nerezidenti z lastnostmi, podobnimi tistim, ki so naštetje v zakonu o dohodnini, naj nikakor ne bi bili diskriminirani, ker ta zakon področja uporabe zadevne oprostitve ne opredeljuje glede na nekatere določene lastnosti in se ne nanaša ne na državljanstvo ne na kraj sedeža zadevnih subjektov.

21 V nasprotju s trditvami Komisije naj sodne prakse iz zgoraj navedene sodbe Lindman ne bi bilo mogoče prenesti na ta primer, ker naj bi bili v nasprotju s finsko zakonodajo iz zadeve, v kateri je bila izrečena ta sodba, dobitki od loterije, iger na srečo in stav v skladu z zakonom o dohodnini načeloma obdavčeni z dohodnino ne glede na kraj, v katerem so organizirane, in ne glede na kraj rezidence njihovega organizatorja.

22 Podredno Kraljevina Španija trdi, da čeprav bi domnevali, da je sporna oprostitev omejitev svobode opravljanja storitev, je ta omejitev glede na posebnost zadevnih dejavnosti utemeljena z razlogi družbenega reda, preprečevanja pranja denarja in boja proti davčnim goljufijam ter ciljem varstva potrošnikov.

23 Glede, prvič, družbenega reda Kraljevina Španija meni, da ker je zadevna zakonodaja v tem

primeru podobna tisti, o kateri je Sodišče razsojalo v okviru zadev, v katerih so bile izrečene sodbe, z dne 24. marca 1994 v zadevi Schindler (C-275/92, Recueil, str. I-1039), z dne 21. septembra 1999 v zadevi Läärä in drugi (C-124/97, Recueil, str. I-6067) in z dne 21. oktobra 1999 v zadevi Zenatti (C-67/98, Recueil, str. I-7289), se presoja Sodišča v teh sodbah lahko prenese na ta primer.

24 Iz teh sodb naj bi bilo jasno razvidno, da imajo države članice na področju loterij in drugih iger na srečo široko diskrecijsko pravico zaradi varstva potrošnikov in družbenega reda.

25 Sporna oprostitvev pa naj bi bila sprejeta ravno s tem ciljem, in sicer, na eni strani, splošnega odvračanja od iger z uvajanjem načela obdavčenja te vrste dohodka in, na drugi strani, dodelitve ugodnega obravnavanja dobitkov od loterij in iger, ki jih organizirajo javne ustanove zaradi financiranja infrastrukture v javnem interesu.

26 Kraljevina Španija, drugi?, v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in bojem proti davčnim goljufijam trdi, da bi bilo uresničevanje teh ciljev resno ogroženo, če bi bilo treba sporno oprostitvev uporabiti tudi za dobitke od iger, ki jih organizirajo določene javne ali dobrodelne organizacije, za katere španska zakonodaja ne velja, ker davčna uprava teh dohodkov ne bi mogla nadzorovati podobno kot zdaj.

27 Kraljevina Španija, tretji?, glede varstva potrošnikov poudarja, da je v Španiji organizacija loterij, iger na srečo in stav urejena s predpisi, katerih namen je zaščititi pravice in interese igralcev, tako da zagotavlja neprekinjeno uporabo veljavne zakonodaje. Razširitev zadevne oprostitvev na subjekte, za katere ne velja zakonodaja, ki ureja navedene igre, bi lahko znižala raven varstva potrošnikov. Navedena oprostitvev naj bi bila utemeljena zato, ker je treba zagotoviti varstvo potrošnikov, ki je po mnenju španskih organov prilagojeno, ta razlog pa naj bi Sodišče obširno priznalo v svoji sodni praksi.

Presoja Sodišča

Obstoj neenakega obravnavanja na podlagi državljanstva

28 Najprej je treba opozoriti, da morajo države članice, čeprav je neposredno obdavčenje v njihovi pristojnosti, to pristojnost vendarle izvajati ob spoštovanju prava Skupnosti (sodbe z dne 11. avgusta 1995 v zadevi Wielockx, C-80/94, Recueil, str. I-2493, točka 16; z dne 16. julija 1998 v zadevi ICI, C-264/96, Recueil, str. I-4695, točka 19; z dne 29. aprila 1999 v zadevi Royal Bank of Scotland, C-311/97, Recueil, str. I-2651, točka 19, in z dne 6. junija 2000 v zadevi Verkooijen, C-35/98, Recueil, str. I-4071, točka 32, ter zgoraj navedena sodba Lindman, točka 18).

29 Kot je Sodišče že razsodilo glede organizacije loterij, se določbe Pogodbe, ki se nanašajo na svobodno opravljanje storitev, uporabljajo za dejavnost, pri kateri se uporabnikom proti plačilu omogoča igranje igre za denar (glej zgoraj navedeno sodbo Lindman, točka 19). Poleg tega svobodo opravljanja storitev uživata tako ponudnik kot prejemnik storitev (glej sodbo z dne 8. septembra 2009 v zadevi Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07, še neobjavljena v ZOdl., točka 51).

30 Sodišče je večkrat razsodilo, da čeprav je legitimno, da država članica davčne ugodnosti omeji na organizacije, katerih namen je izpolnjevanje nekaterih njenih ciljev v splošnem interesu, pa ne more omejiti koristi teh ugodnosti le na organizacije, ki imajo sedež na njenem ozemlju in katerih dejavnosti jo lahko razbremenijo nekaterih obveznosti (glej zlasti sodbo z dne 27. januarja 2009 v zadevi Persche, C-318/07, ZOdl., str. I-359, točka 44).

31 Podrobneje, če organizacija, ki ji je priznano delovanje v splošnem interesu, izpolnjuje

pogoje, ki jih za to določa zakonodaja druge države članice, in je njen cilj spodbujati enake skupne interese, tako da bi ji lahko bilo priznano delovanje v splošnem interesu v tej drugi državi članici, ji organi te države članice ne smejo odreči pravice do enakega obravnavanja zgolj zato, ker nima sedeža na njenem ozemlju (glej v tem smislu sodbi z dne 14. septembra 2006 v zadevi Centro di Musicologia Walter Stauffer, C-386/04, ZOdl., str. I-8203, točka 40, in z dne 11. septembra 2007 v zadevi Schwarz in Gootjes/Schwarz, C-76/05, ZOdl., str. I-6849, točka 81, ter zgoraj navedeno sodbo Persche, točka 49).

32 Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da je organizacija, ki ima sedež v državi članici in izpolnjuje pogoje, ki jih druga država članica določi za dodelitev davčnih ugodnosti, glede davčnih ugodnosti, ki jih dodeljuje ta druga država članica in katerih namen je spodbujati zadevne dejavnosti, ki so v splošnem interesu, v položaju, ki je primerljiv s položajem organizacij, ki jim je priznano, da delujejo v splošnem interesu, in imajo sedež v tej drugi državi članici (zgoraj navedena sodba Persche, točka 50).

33 Kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 66 sklepnih predlogov, je treba ugotoviti, da so javne organizacije in subjekti s sedežem v drugih državah članicah kot v Kraljevini Španiji, ki opravljajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti in sledijo enakim ciljem kot organizacije in subjekti, naštetih v členu 7(2) zakona o dohodnini, v primerljivem položaju kot te organizacije in subjekti.

34 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je davčna oprostitvev iz člena 7(2) zakona o dohodnini, ker se zaradi nje ugodneje obravnavajo dobitki, ki jih razdelijo organizacije in subjekti, naštetih v navedeni določbi, diskriminatorna omejitev v škodo javnih organizacij in subjektov s sedežem v drugi državi članici kot v Kraljevini Španiji, ki opravljajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti in sledijo enakim ciljem kot organizacije in subjekti, naštetih v tem členu.

35 Ta ugotovitev velja le za organizacije in subjekte iz navedene določbe in ne more veljati, drugače kot zatrjuje Komisija, za vse organizatorje loterij, iger in stav s sedežem v drugi državi članici kot v Kraljevini Španiji. Kot drugi organizatorji loterij, iger in stav s sedežem v Španiji ti organizatorji niso v primerljivem položaju kot organizacije in subjekti, naštetih v členu 7(2) zakona o dohodnini. Iz tega izhaja, da je treba tožbo Komisije v delu, v katerem zadeva organizatorje loterij in stav, ki imajo sedež v drugi državi članici kot v Kraljevini Španiji in ki niso objektivno primerljivi s tistimi, naštetimi v navedeni določbi, zavrniti.

Utemeljitev diskriminacije

36 Za uvod je treba spomniti, da žeprav je sodna praksa Sodišča seveda opredelila nekaj nujnih razlogov v splošnem interesu, kot so cilji varstva potrošnikov, preprečevanja goljufije in spodbujanja državljanov k razumnemu porabi pri igranju ter preprečevanja vznemirjanja družbenega reda na splošno (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, točka 56), na katere se je mogoče sklicevati za utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev, pa se na te cilje ne sme sklicevati za utemeljevanje omejitev, ki se uporabljajo diskriminatorno (glej v tem smislu sodbe z dne 30. novembra 1995 v zadevi Gebhard, C-55/94, Recueil, str. I-4165, točka 37; z dne 6. novembra 2003 v zadevi Gambelli in drugi, C-243/01, Recueil, str. I-13031, točka 65, in z dne 6. marca 2007 v združenih zadevah Placanica in drugi, C-338/04, C-359/04 in C-360/04, ZOdl., str. I-1891, točka 49, ter zgoraj navedeno sodbo Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, točka 60).

37 Iz sodne prakse Sodišča je tudi razvidno, da ker je omejitev, kakršna je ta v tej zadevi, diskriminatorna, ni skladna s pravom Skupnosti, razen če to izhaja iz izrecne derogativne določbe, kot je člen 46 ES, na katerega napotuje člen 55 ES, in sicer javnega reda, javne varnosti in javnega zdravja (sodba z dne 16. januarja 2003 v zadevi Komisija proti Italiji, C-388/01, Recueil,

str. I-721, točka 19).

38 Zato je zadevna omejitev v tem primeru lahko utemeljena le pod pogojem, da cilji, ki jim sledi španski zakonodajalec, izhajajo iz razlogov javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja v smislu člena 46(1) ES, in mora biti skladna z načelom sorazmernosti. V zvezi s tem je treba dodati, da je nacionalna zakonodaja primerna za zagotavljanje navedenega cilja le, če resnično zagotavlja dosledno in sistematično dosego tega cilja (sodba z dne 10. marca 2009 v zadevi Hartlauer, C-169/07, ZOdl., str. I-1721, točka 55, in zgoraj navedena sodba Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, točka 61).

39 Kar zadeva, prvič, cilj preprečevanja pranja denarja in boja proti davčnim goljufijam, ni nujno določiti, ali ta cilj lahko izhaja iz pojma javni red. V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da – kot izhaja iz sodne prakse Sodišča – organi države članice ne morejo na splošno in brez razlikovanja upravičeno domnevati, da organizacije in subjekti s sedežem v drugi državi opravljajo kriminalne dejavnosti. Poleg tega je dejstvo, da so te organizacije in subjekti na splošno izključeni iz upravičenosti do davčne oprostitve, očitno nesorazmerno, saj gre dlje od tega, kar je nujno za boj proti kriminalu. Za nadzor njihovih dejavnosti in računov je namreč na voljo več sredstev (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Gambelli in drugi, točka 74, in Centro di Musicologia Walter Stauffer, točka 61).

40 Kar zadeva, drugič, boj proti zasvojenosti z igrami, je treba poudariti, da čeprav se ne more izključiti, da bi se za ta cilj štelo, da izhaja iz pojma varstva javnega zdravja, je treba v tem primeru najprej ugotoviti, da Kraljevina Španija ni predložila nobenega elementa, na podlagi katerega bi dokazala, da je v Španiji ta zasvojenost med prebivalstvom tako razširjena, da bi lahko štela za nevarnost za javno zdravje.

41 Dalje, kot je pojasnil generalni pravobranilec v točki 85 sklepnih predlogov, lahko davčna oprostitve dobitkov spodbudi potrošnike k igranju loterij, iger na srečo in stav, za katere velja ta ugodnost, in zato ni primerna za dosledno zagotavljanje uresnitve domnevno zelenega cilja.

42 Nazadnje, ker sporna oprostitve ne upošteva tipologije različnih iger, Kraljevina Španija ne more upravičeno trditi, da je cilj navedene oprostitve usmeriti željo igralcev po igranju proti določenim igram, ki naj bi povzročale manjšo zasvojenost.

43 Kar zadeva, tretjič, trditev Kraljevine Španije, da naj bi dohodki organizacij in subjektov, za katerih igre velja zadevna oprostitve, prispevali k financiranju infrastrukture in projektov za javno korist, je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da čeprav ni nepomembno, da loterije in druge igre za denar lahko zelo prispevajo k financiranju dejavnosti, ki so nepridobitne ali v splošnem interesu, pa tak razlog sam po sebi ne more šteti za objektivno utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Schindler, točka 60, in Zenatti, točka 36). Poleg tega iz sodne prakse Sodišča izhaja, da ekonomski razlogi ne spadajo med razloge iz člena 46 ES, ki bi lahko utemeljevali omejitev svobode opravljanja storitev, ki je zagotovljena s Pogodbo (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Italiji, točki 19 in 22, ter Gambelli in drugi, točka 61).

44 Kar zadeva, četrtič, varstvo družbenega reda in varstvo potrošnikov, je treba pojasniti, da – drugače kot trdi Kraljevina Španija – presoje Sodišča iz zgoraj navedenih sodb Schindler, Läära in drugi ter Zenatti v delu, v katerem se nanaša na ta utemeljevanja, v tem primeru ni mogoče uporabiti.

45 V nasprotju z omejitvami iz zadev, v katerih so bile izrečene navedene sodbe, se zadevna omejitev v tem primeru ne uporablja brez razlikovanja, ampak je diskriminatorna. Zato ne more biti utemeljena z nujnimi razlogi v splošnem interesu, kot je varstvo družbenega reda ali varstvo

potrošnikov.

46 Treba je dodati, kot je poudaril generalni pravobranilec zlasti v točkah 93 in 104 sklepnih predlogov, da sporna oprostitev nikakor ne sledi uresnitvi, prvič, cilja varstva družbenega reda, saj spodbuja igranje loterij in stav, namesto da bi od tega odvračala, in, drugič, cilja varstva potrošnikov, saj ni nobene neposredne povezave med navedeno oprostitvijo in upravnimi ukrepi za varstvo interesov potrošnikov.

47 Iz tega izhaja, da zadevna diskriminacija ni utemeljena v smislu člena 46(1) ES.

48 Ker imajo določbe člena 36 Sporazuma EGP enak pravni pomen, kot ga imajo v bistvu enake določbe člena 49 ES, je mogoče zgornje ugotovitve *mutatis mutandis* prenesti na navedeni člen.

49 Na podlagi navedenega je treba ugotoviti, da Kraljevina Španija s tem, da je v veljavi obdržala davčno zakonodajo, v skladu s katero so davka oproščeni dobitki od loterij, iger in stav, ki jih v Kraljevini Španiji organizirajo javne organizacije in subjekti s sedežem v tej državi članici, ki izvajajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti, ne da bi ta oprostitev veljala za dobitke od loterij, iger in stav, ki jih organizirajo organizacije in subjekti s sedežem v drugi državi članici Unije ali Evropskega gospodarskega prostora, ki izvajajo enake dejavnosti, ni izpolnila obveznosti iz člena 49 ES in člena 36 Sporazuma EGP.

Stroški

50 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. V skladu s členom 69(3), prvi pododstavek, tega poslovnika lahko Sodišče odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške, kadar vsaka stranka uspe samo deloma. Ker sta Kraljevina Španija in Komisija s tožbenimi razlogi samo delno uspeli, vsaka nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1) **Kraljevina Španija s tem, da je v veljavi obdržala davčno zakonodajo, v skladu s katero so davka oproščeni dobitki od loterij, iger in stav, ki jih v Kraljevini Španiji organizirajo javne organizacije in subjekti s sedežem v tej državi članici, ki izvajajo nepridobitne socialne ali dobrodelne dejavnosti, ne da bi ta oprostitev veljala za dobitke od loterij, iger in stav, ki jih organizirajo organizacije in subjekti s sedežem v drugi državi članici Unije ali Evropskega gospodarskega prostora, ki izvajajo enake dejavnosti, ni izpolnila obveznosti iz člena 49 ES in člena 36 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992.**
- 2) **V preostalem se tožba zavrne.**
- 3) **Komisija Evropskih skupnosti in Kraljevina Španija nosita svoje stroške.**

Podpisi

*Jezik postopka: španščina.